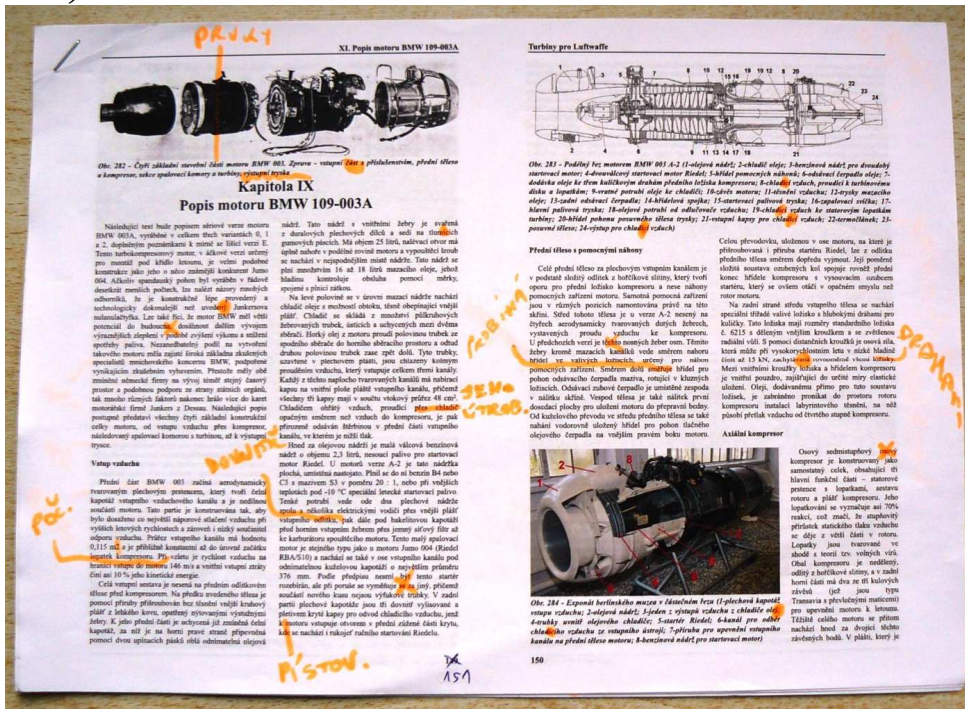

Pracovní výtisk stránek knihy s korekturními poznámkami autora

Program Scribus

Po menším hledání jsem narazil na volně šiřitelný program Scribus verze 1.4.5, jenž byl k dispozici kompletně v češtině. Po nainstalování jsem měl obavy z potřeby dlouhého studování manuálů, ale ovládání bylo intuitivní a stačilo jen pár krátkých článků o tomto programu na webu. V případě potřeby byly k dispozici i instruktážní videa na Youtube, takže jsem se zakrátko mohl pustit zvesela do práce.

Po vytvoření několika svých stylů (hlavně co se týká písma) jsem si musel nastavit vlastnosti dokumentu a také vytvořit dvě zrcadlové vzorové stránky (neboli layout), šablony pro obrázky a popisky. Pak už to jelo jako na běžícím pásu, protože jsem používal tyto přednastavené objekty. Pro každou kapitolu jsem měl vlastní soubor, do kterého jsem jednoduše zkopíroval text a pak už vkládal obrázky. Práce to byla oproti Wordu naprosto bezproblémová. Po vložení prázdného rámce obrázku (obvykle do mezery mezi odstavce, jak se mi to na stránce hodilo) jsem označil soubor s obrázkem, který jsem tam chtěl umístit. Pod něj jsem vložil rámec s popiskem a zkopíroval do něho již předem hotový text. Pak jsem jen upravil velikost těchto rámců, aby obtékání okolního textu bylo optimální.

Po vyplnění nadpisu kapitoly a záhlaví už jen zbývalo upravit číslování stránek, aby navazovalo na předchozí kapitoly. Snažil jsem se také, aby kapitola pokud možno končila na sudé stránce, což se dalo v určitých mezích dosáhnout změnou velikosti obrázků.

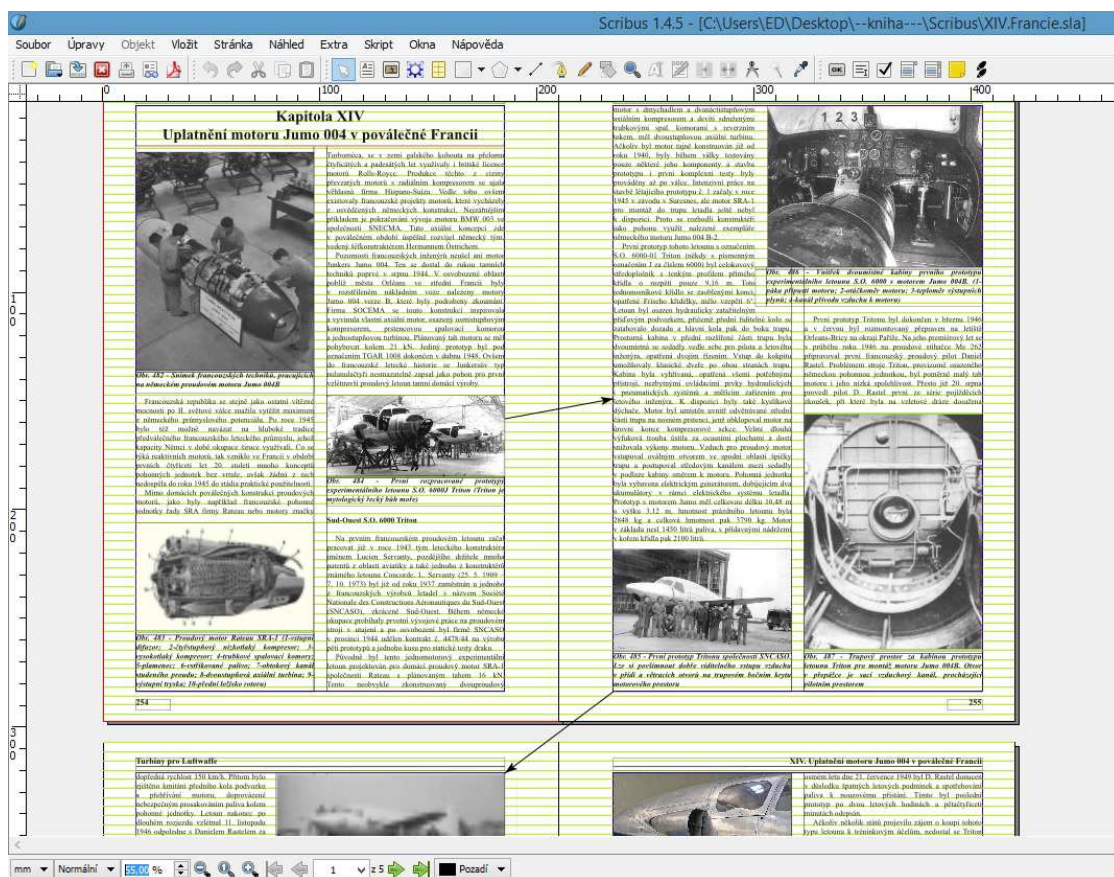
Pak už zbývalo takzvaně zalomit text, tedy opravit tok textu tak, aby odpovídal zavedeným typografickým zásadám i estetickým požadavků. Mezi tyto zásady patří například nedopustit osamocený řádek na začátku nebo konci stránky (takzvaní sirotci a vdovy), nedávat předložky a spojky na konec řádku, související prvky jako hodnota a jednotka nebo den a měsíc v datu nedělit na dva řádky, nekombinovat příliš mnoho různých typů a řezů písma, nezačínat větu číslovkou atd.

Nakonec jsem se rozhodl striktně nedělit slova pomlčkou na konci řádku, což mi pomohlo při pozdějších úpravách textu. Nemohlo se tak stát to, co jsem už v nějaké knize viděl, totiž uprostřed řádku pomlčku uvnitř slova. Přineslo mi to sice problémy v tom případě, kdy široký obrázek zasahoval do poloviny sloupce. Pak někdy vznikaly obzvláště mezi delšími slovy velké mezery, které jsem odstraňoval buď mírným přeformulováním textu, nebo vložením nadbytečného slova či použitím zkratky, eventuálně mírným zmenšením obrázku. Bylo třeba dávat pozor na výskyt tzv. řek, což jsou neestetické velké mezery na několika řádcích pod sebou. Ve Scribusu mi sice nefungovala automatická kontrola českého pravopisu, ale zato tam byly zřetelně označeny například pevné mezery, které jsem vkládal mezi slova pro dodržení výše uvedených typografických pravidel.

Výbornou funkcí v programu Scribus byla předtisková kontrola, která odhalila případné přetékání textu (i v popiscích obrázků), nebo i upozornila příliš malé rozlišení obrázku pod předem nastavenou hranicí. Mohl jsem si zobrazit i náhledový režim bez různých mřížek, rámců a vodítek, abych viděl konečnou podobu stránky ve skutečném měřítku. Samozřejmostí byla možnost exportu do různých formátů, v mém případě hlavně tedy do standardního formátu PDF/X1a:2001.

Takto vyexportované části publikace jsem si opět vytisknul k závěrečné korektuře. Uvažoval jsem samozřejmě i o nějaké externí jazykové korektuře, ale když jsem zjistil ceny za normostranu, tak jsem tuto možnost zavrhnul. V případě méj knihy bych se s celkovou cenou za tuto službu dostal někam blízko 15 000 Kč, což jsem vzhledem k určité nejistotě projektu a jeho těžko předvídatelné budoucí prodejnosti nechtěl vynaložit. Jelikož jsem ani neměl žádného známého, který by si jako nezávislý čtenář takto dlouhý text s daným tématem přečetl, sdělil mi své připomínky a upozornil na chyby, musel jsem v pořadí již třetí revizi provést sám.

Nemusím zde snad uvádět, že mě tato činnost opravdu silně nebavila, ale chápal jsem to jako nezbytnost v cestě za kvalitou. Měl jsem tedy před sebou na papíře již téměř konečnou podobu knihy, ale přesto jsem ještě poměrně dost v textu upravoval a vychytával chyby. Zaznamenával jsem si rukou opravy po okrajích vytištěných stránek a pak jsem to na počítači podle těchto korekturních poznámek korigoval. Dokonce jsem u toho většinou měl vypnuté rádio, abych se na tuto korekturní činnost dokázal plně soustředit.

Printscreen obrazovky s prostředím programu Scribus při tvorbě kapitoly XIV

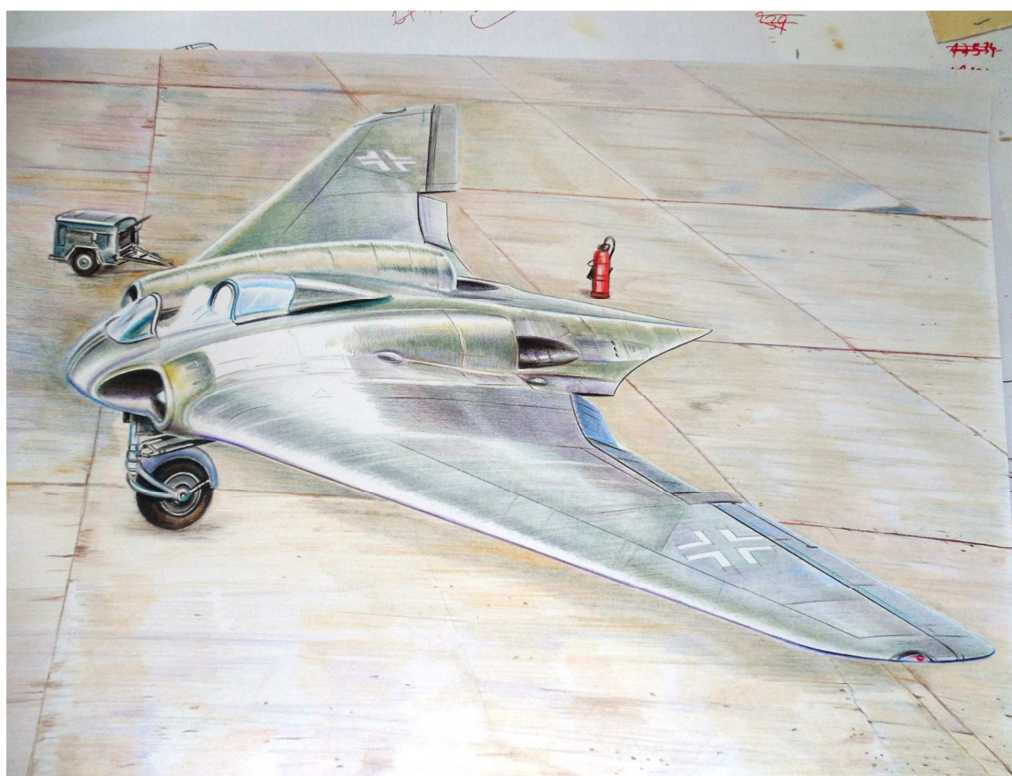
Obálka

Současně s dokončováním díla vyvstávala otázka tvorby obálky. Šlo o to, vytvořit v domácích podmínkách nějaký pěkný obal, který by měl v ideálním případě přitáhnout potenciálního čtenáře alespoň k prolistování knihy. Pro mě byly nejzásadnější dvě věci: název díla a titulní obrázek. Název ve mně užíval už předtím – slogan Turbíny pro Luftwaffe byl jasnou volbou. Trošku slangové a dobové označení pro turbokompresorové motory ve spojení s pojmenováním německého letectva kolem období II. světové války snad vystihnuło náplň knihy. Ještě to ale přece jen chtělo určité upřesnění tohoto názvu, tak jsem ještě vymyslel krátký podtitul, který jsem chtěl dát na obálku menším písmem.

S titulním obrázkem to ale nebylo zdaleka tak jednoduché. Nabízely se různé cesty: buď tam dát nějakou dobovou fotografii (případně vytvořit dnes módní koláž z několika fotek), nebo něco nakreslit sám třeba ve stylu obkreslení kontur axonometrického pohledu na legendární motor Jumo 004, nebo si zadat profesionální ilustraci. Nakonec jsem se přiklonil k poslední jmenované možnosti a zapátral po stránkách několika ilustrátorů, nabízejících svoje služby za peníze.

Rozhodnul jsem se pro pana Zdeňka Macháčka, jehož ilustrace zdobí mnohé letecké časopisy i přebaly stavebnic letadel. Navázal jsem tedy kontakt přes elektronickou poštu a pan Macháček chtěl znát moji představu o technice a motivu kresby. Co se týká volby techniky kresby, tak jsem variantu plnobarevné olejomalby v ceně zhruba 7000 Kč z důvodu vysoké ceny zavrhnul, i když podobné malby pana Macháčka jsou opravdu fantastické. Zvolil jsem tedy nabízenou metodu barevné tužky, kde byla cena zhruba třetinová.

O motivu kresby jsem měl jasno vcelku brzy. Nemohl jsem tam dát nic jiného, než podle mého názoru nejpodivuhodnější a nejužasnější německý proudový stroj druhé světové války – elegantní samokřídlo Horten H IX. Měl být zachycen v situaci před osudným letem druhého prototypu dne 18. února 1945, který skončil tragicky. Panu Macháčkovi jsem schematicky nakreslil, jak si scénu představuji a dodal jsem mu k tomu obrazové podklady pro kresbu draku letounu. Když byl obrázek z více než poloviny hotov, dostal jsem jeho scan k připomínkování. Musím říci, že pan Macháček letoun výborně vystihnul i s patřičnými technickými detaily a okolní letištní plochou. Po dokončení jsem hotovou kresbu formátu A3 dostal poštou a po naskenování jsem si ji nechal zarámovat.

Titulní ilustrace ve stavu asi sedmdesátiprocentním, zaslaná Z. Macháčkem k posouzení

Na zadní stranu obálky jsem sepsal tři odstavce textu, který měl krátce popsat obsah knihy a nalákat čtenáře k její četbě. Zbývalo obálku tedy nějak graficky dotvořit, přičemž jsem se opět trochu inspiroval obálkami jiných knih. Nejprve jsem zvažoval modrou podkladovou barvu obálky, ale pak mě napadlo, dát tam jako pozadí dobový výkres motoru Jumo 004, který má bílý podklad a dobře splyne s okrajem titulního obrázku. Jenom jsem ho trochu zprůhlednil, aby tolik nerušil titulky ani text na zadní straně.

Obálku jsem konstruoval podle pokynů pro vzorový potah knižního bloku, které jsem našel na internetu jako doporučení tiskárny. Pro daný formát a typ vazby jsou přesně určeny polohy ořezových a hřbetových značek i šířka spadávky (zahnutí přes okraj desek). Rozměr obálky závisí na druhu papíru, tloušťce kartonu obálky a na hřbetní drážce. Sestavit obálku zabralo určitý čas, ale ve Scribusu se mi to snadno podařilo a tiskárna neměla výhrady.

Do horní třetiny přední strany obálky nad titulní obrázek jsem umístil jméno autora, název knihy a menším písmem podtitul, to vše vycentrováno na střed. Na celé obálce jsem použil bezpatkové písmo, jen hlavní název knihy jsem chtěl vysázet v dobovém stylu, nějaké písmo podobné šwabachu. Po prohledání mnoha fontů jsem si vybral speciální typ Schwaben Alt, který byl v češtině ještě dobře čitelný. Jelikož hřbet knihy vycházel dostatečně široký, dal jsem jméno autora i název i tam. Na horní třetinu zadní strany obálky (poblíž optického středu) jsem vložil zmíněný doprovodný text. Podkladový výkres jsem vycentroval tak, aby na zadní volné ploše byly pěkně vidět podélné pohledy na motor a na přední straně se pod titulem dobře vyjímal dva řezy motorem.

Na spodní část zadní strany jsem mimo plánované logo tiskárny chtěl umístit čárový kód. Ten se u knih odvíjí od ISBN, což je standardní mezinárodní číselný kód s pevnou strukturou, určený pro jednoznačnou identifikaci knihy. Toto číslo u nás poskytuje Národní knihovna ČR, kde jsem také o jeho přidělení přes elektronickou poštu požádal. Musel jsem sdělit určité údaje o knize a oni mi obratem zdarma ISBN zaslali. I když se k přidělení tohoto čísla váže povinnost odevzdání určitého počtu výtisků zdarma, jedná se v případě solidní publikace takřka o nezbytnost. Pomocí jednoduchého programku jsem si sám vytvořil obrázek čárového kódu EAN-13, který jsem pak vložil na obálku.

Tisk knihy

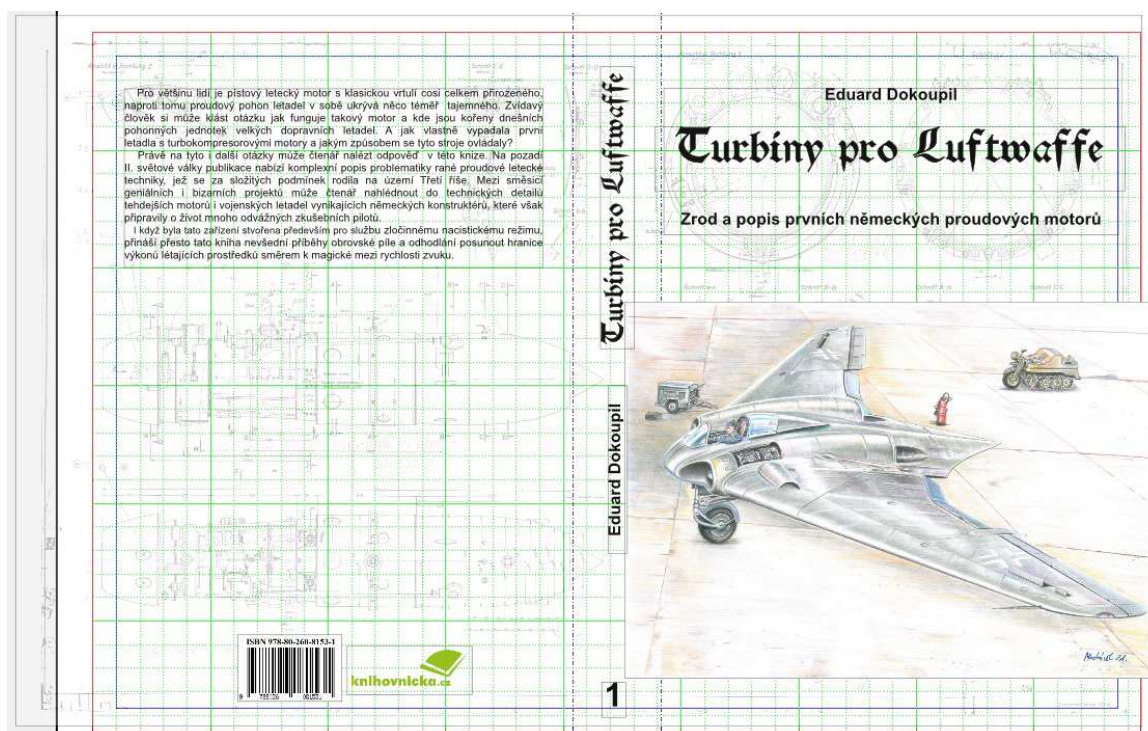
Po přípravě tiskových podkladů přišel další krok, a to nalezení vhodné tiskárny. Nechal jsem si spočítat kalkulace od různých firem a i když se částky za výrobu první série knih dosti lišily, tak jsem začal tušit, že to nebude levná záležitost. Pro zhotovení kalkulace je ovšem třeba mít zcela jasnou představu o technickém provedení publikace. Držel jsem se té filozofie, že nechci dělat nic laciného, žádnou brožuru, která se po čase rozpadne. Bude to kniha se speciálním obsahem a jako taková musí být provedena kvalitně, podle hesla: lidé odchází, ale knihy zůstávají. Nebude to čtení pro každého, cena bude drahá a koupí si to jen ten, kdo to myslí vážně. Takto jsem to viděl.

Proto jsem zvolil následující parametry pro výrobu své knihy: papír standard 90 gramů na metr čtverečný, standardní digitální tisk 1200 dpi, vazba šitá typu V8, kapitálek a stužková záložka, obálka plnobarevná a leskle laminovaná. Přebal jsem nechtěl, neboť jsem ho pokládal za zbytečný. Celkovou kalkulaci samozřejmě ovlivňuje počet stran, kterých jsem měl celkem 290. Abych kvůli ceně zredukoval počet barevných stran, tak jsem ještě nějaké obrázky, u kterých to šlo, převedl do černobílé podoby. Dostal jsem se tak na 85 barevných stránek. Zkušební nátisk jsem nežádal a rozhodl jsem se hned nechat vyrobiť sérii dvanácti kusů.

Jako dodavatele jsem si nakonec vybral brněnskou firmu knihovnicka.cz, kde mě první série vyšla na cenu asi 690 Kč za kus. Doplnil jsem tedy na stranu číslo dvě (za titulní stranu) tzv. impresum, obsahující pole pro ruční vepsání pořadového čísla knihy a signaturu autora, dále poděkování a základní údaje o knize. Na závěrečnou stránku jsem doplnil tiráž s povinnými údaji o knize. Pak jsem provedl závěrečný export ze Scribusu, spojil jednotlivé kapitoly do jednoho velkého pdf souboru (druhým samostatným souborem byla obálka). Žádné grafické zásahy jsem už od tiskárny nežádal.

Zanedlouho nastal ten zázračný okamžik, kdy jsem si jel vyzvednout to svoje dílo. Po několika letech příprav, jednomu roku téměř každodenního psaní a po půl roce přípravy obrázků, korekturách a sazbě knihy jsem tak dne 19. června 2015 třímal v ruce výsledek. Je to opravdu zvláštní pocit, doprovázený nadějí, že tam vevnitř nebudou nějaké skryté šotkové a chyby. Přesto jsem jich pár objevil, což jsem při druhém dotisku už opravil, včetně doladění několika obrázků. Při pozdějších dotiscích došlo i k menším potížím s barevností, kdy v jedné sérii byly černobílé obrázky trochu hozené domodra, v další sérii byly poněkud „přepáleny“ (příliš satureovány) barevné obrázky.

Jak už jsem uvedl, byla přede mnou povinnost ze zákona zdarma odevzdat vybraným knihovnám tzv. povinné výtisky. Jednalo se o celkem pět exemplářů, které jsem musel na své náklady rozeslat, což mi zase trochu zatnulo sekeru do rozpočtu knihy. Dále bylo třeba splnit nabídkovou povinnost, což jsem jako ten, kdo vydává publikaci vlastním nákladem, splnil zasláním mailu s nabídkou knihy na sedmáct knihoven, jejichž seznam je opět stanoven právním předpisem. Z těchto obeslaných knihoven se mi několik ozvalo a vyjádřilo zájem o nákup mé knihy. Jelikož nejsem podnikatel ani živnostník s IČO, tak jsme ve většině případů uzavřeli prostou písemnou smlouvu o prodeji, která zřejmě sloužila jako doklad pro jejich účetnictví.

Obálka knihy v programu Scribus ve stavu před exportem do pdf

Distribuce a propagace

Když už jsem si víceméně všechny činnosti stran mého premiérového literárního počínu dělal sám, tak jsem se ujmul i distribuce. Při náležitě propagaci bych si tak mohl ušetřit chození po knihkupectvích. Ovšem pokud chci něco prodávat, tak musím stanovit cenu produktu. Když jsem četl články o stavbě ceny knih, vydávaných běžnou cestou přes vydavatelství, tak jsem se podivil. Autor dostane tak 10 – 15 %, zdaleka největší díl spolkne distribuce a částka pro knihkupectví, pak určitý podíl jde do vydavatelství, zbytek na redakční úpravu a výrobu knihy.

Stanovil jsem tedy prodejní cenu na 850 Kč, což snad příliš mnoho zájemců neodradí, když cena některých jiných specializovaných děl s mnohem menším obsahem dosahuje vyšších částek. I tak budu potřebovat prodat kolem sta výtisků, než pokryju přímé náklady na vydání, nepočítaje v to investice do nákupu různých materiálů a podkladů. S klidem můžu prohlásit, že pokud v budoucnu prodám několik málo stovek výtisků, nebude moje autorská odměna činit více než několik desítek haléřů na hodinu. Je mi to ale vcelku jedno, nedělal jsem to pro peníze, jenom jsem tady chtěl laskavému čtenáři z mého pohledu trošku nastínit tu všudypřítomnou finanční otázku.

Několik ještě teplých výtisků jsem si vzal na modelářskou akci ModellBrno 2015, kde moje kniha vzbudila zájem a musel jsem tam kolegům ze Slovenska prodat i první výtisk, který jsem si chtěl nechat pro sebe. Stejně jako tam tak i později se mi potvrdila teze, že mnoho zájemců o mou publikaci dostalo tip od svého známého a osobní doporučení funguje. Ovšem bylo jasné, že na širší propagaci je třeba zapracovat.

Prvním počinem byl takový docela reklamní článek, jehož zveřejnění jsem si dohodnul na serveru palba.cz. Vylíčil jsem tam obsah jednotlivých kapitol knihy a přidal i nějaké obrazové ukázky z ní. Podobný článek jsem umístil i na stránky valka.cz, což mi přineslo docela dost objednávek. Zaregistroval jsem svoji prvotinu i do služby Goggle Books a do databazeknih.cz. Vytvořil jsem si i jednoduchou internetovou stránku, kde jsem uvedl potřebné informace ohledně obsahu a způsobu objednání knihy. Taky jsem trochu zapracoval na tom, abych se dostal na přední místa známých vyhledávačů, hlavně Google a Seznam.

Jako velmi dobrý krok se ukázala snaha podchytit i tištěná média. Osvědčil se mi postup, kdy jsem na správných místech rozdál pár výtisků zdarma. Takto zaslaný výtisk panu Miroslavu Balousovi mi přinesl recenzi knihy v časopisu Letectví a kosmonautika. Stejně tak darovaná kniha J. „Kubrtovi“ Vilíngrovi dopomohla k pozitivní recenzi v magazínu Revi. To už se můj počín k mému potěšení setkal s poměrně širokým ohlasem, dokonce i na Slovensku, kam jsou tato periodika také distribuována.

Objednávky jsem přijímal a přijímám prostřednictvím soukromého emailu, který jsem zveřejňoval v každém z výše uvedených propagačních kanálech. V odpovědním mailu jsem pak seznámil zájemce s cenami za knihu a poštovné a dal jsem jim vybrat způsob platby – buď předem na účet, nebo dobírkou (v mém případě více než polovina byla ochotna zaplatit předem). Platbu předem jsem samozřejmě preferoval, nemusel jsem vyplňovat poštovní dobírkovou poukázku a zásilka byla levnější. Abych nemusel vypisovat podací lístek, tam mi byla zdarma nabídnuta zákaznická karta České pošty, o kterou jsem si zažádal. Vyřízení u přepážky tím pádem bylo rychlejší a o něco levnější. V rámci ČR stojí moje zásilka o hmotnosti asi 1,3 kg (zaslaná pomocí karty jako balík na poštu či do ruky) po platbě předem 103 Kč, dobírka pak 153 Kč.

Posílal jsem i na Slovensko, ovšem aby to nebylo tak komplikované, tak jen po platbě předem. V tom případě bylo třeba vyplnit speciální mezinárodní podací lístek a stálo to 210 Kč. Jeden výtisk jsem posílal dokonce do Kanady. Za balík jsem tenkrát zaplatil kolem 550 Kč a ten do čtrnácti dnů v pořádku došel. Za celou dobu se mi zatím stalo pouze jednou, kdy se mi dobírka vrátila, poněvadž si ji zřejmě nesolidní příjemce i přes urgence nevyzvedl. Stala se mi dokonce zajímavá věc, když jsem zadal název Turbíny pro Luftwaffe do vyhledávače. Vyskočil mi odkaz na jistý slovenský internetový obchod, který mou publikaci nabízel za dvojnásobek ceny. Nechápal jsem, jak je to možné, když si dělám distribuci sám. Tak jsem jim napsal a oni tu nabídku stáhli.

Chvilími to u mě doma vypadalo jak na poště, neboť jsem pomalu nestíhal zásilky balit. Abych neztratil přehled, mám v Excelu tabulku, kde eviduji všechny jednotlivé objednavatele a stav jejich zásilky. Podle variabilního symbolu, který si přidělím ke konkrétním zásilkám, kontroluji i zaslání peněz z dobírky od České pošty na můj účet. Mám tam i tabulku nákladů, tak průběžně vidím, jaký je rozdíl mezi příjmy a výdaji. Abych zrychlil balení, zajistil ochranu zásilky, a aby balík vypadal na určité úrovni, tak používám specializované kartonové obaly. Jeden kus stojí mírně přes 10 Kč a lze ho rychle složit a pomocí samolepících ploch zajistit. Já ještě pro zvýšení odolnosti každou knihu nejprve balím do bublinkové fólie a na několika místech obal zajistím průhlednou lepicí páskou.

Co mi to přineslo?

Ted' na konci listopadu 2015 mám prodáno nějakých 180 kusů knihy. Dotisky si objednávám průběžně podle potřeby. Jelikož si nechávám dělat vždy sérii 50 – 60 kusů, podařilo se mi dosáhnout mírného snížení ceny výtisku. Navázal jsem spolupráci s Pavlem Škodou, který mě přivedl na myšlenku vytvořit speciální web na propagaci knihy. Tuto myšlenku jsem uvítal a podařilo se na adrese www.proudove-motory.cz vytvořit snad slušnou prezentaci, na kterou můžu odkazovat zájemce o mou publikaci. Doména i webhosting mě stál jen pár stovek. V zaheslované bonusové sekci chci těm, kteří dali své peníze za mou práci, přinést i nějaké zajímavé materiály k tématu historie proudových motorů.

Pokud si mohu dovolit trochu bilancovat, tak musím říct, že mě určitě veškerá výše popsaná práce posunula pozitivním směrem. Kromě nahlédnutí do problematiky knižní tvorby doufám, že snad u mě došlo i k vylepšení psaného projevu, který dnes v mnoha případech běžného života nemá valnou úroveň. Nadto jsem se seznámil s mnoha zajímavými lidmi, kteří jsou podobně postiženi letectvím jako já. Pevně věřím, že aktivita se vyplatí i v dnešní době a pocit dobré práce pozitivně ovlivní člověka a navede ho na další příznivé podněty, jak to bylo i v mém případě.

To vše a kladné ohlasy mi dodávají chuť i energii do další práce. Mám sice i vícero jiných aktivit, ale většinou jsem se vysloveně těšil na ten tvůrčí proces, až večer zasednu a napíšu zase kus dalšího textu. Bavilo mě také to, jak mnohé informace častokrát do sebe pěkně zapadají a člověk získává jakýsi široký a ucelený obrázek o daném tématu. Ne nadarmo jsem dal na hřbet knihy číslici 1, neboť doufám, že se mi podaří vytvořit i další díl, popisující první angloamerické proudové motory. Teprve pak bude z mého hlediska historie vzniku proudových motorů uceleně zmapována. Pracuji tedy na sběru podkladů k této látce, i když tuším, že to bude ještě více práce, než předtím. Nepokládám se za žádného odborníka, dnes už se ale s nabytými zkušenostmi mohu vyvarovat mnoha chyb a snad už ta cesta nebude trvat tolik let.

Při zpětném pohledu zde musím ještě zmínit dva faktory, bez kterých by asi Turbíny pro Luftwaffe nevznikly. Prvním je (jak už jsem zmínil) fenomén internetu. Ať se to líbí někomu nebo ne, velice to podle mého názoru dnes autorům ulehčuje práci. Z nepřeberného množství informací

na webu lze získat mnoho, jen je třeba k nim kriticky přistupovat. Internet umožňuje, abych například dnes zaslal peníze do Německa, a do týdne mám v ruce CD se sedmdesát let starými originálními manuály. Nebo si elektronicky zažádám o kopie článků z anglického časopisu z knihovny a mám je. Anebo pošlu elektronickou poštou dotaz a druhý den mám odpověď. O tom se třeba známému leteckému publicistovi Václavu Němečkovi mohlo v sedmdesátých letech jenom zdát. A to nemluvím o výhodách psaní textu na počítači místo psacího stroje nebo o tom, že si z pohodlí domova objednáte tisk knihy, aniž byste se museli někam trmácet. Možná je to ten důvod, že dnes může psát skoro každý. Knih se podle všeho vydává čím dál více, ale trochu pochybuji, že všichni kupující je opravdu čtou, obzvláště když se v dnešní době podívám na svoje děti a jejich vztah ke knihám.

Druhým faktorem, který pokládám za nejzásadnější, byla pro mě motivace. Popravdě moc nevím, kde se ve mně vzalo to nutkání takto soustavně pracovat na jedné věci. K tématu leteckých motorů jsem postupem času tak nějak samovolně dospěl a dnes je to pro mě fenomén. Když nyní vidím nějaký starý druhoválečný letecký motor, tak je to pro mě téměř jako svátost. Jedno je ale jisté, nikdy bych za peníze nenapsal ani polovinu z té knihy, člověka to prostě musí bavit na sto procent. Ty tři stovky stránek jsou pro mě jako další vlastní dítě.

Tím bych chtěl zakončit toto pojednání. Doufám, že jsem tento článek nepsal nadarmo a že v budoucnu snad něco dalšího vznikne – něco, s čím bych byl spokojen nejen já, ale i čtenáři, kteří si s chutí přečtou něco, co je zajímavé.

Eduard Dokoupil, autor.